

PATENTBESVÄRSRÄTTENS DOM

meddelad i Stockholm den 8 september 2015

PARTER

Klagande

Envac AB, 556611-5555

Fleminggatan 7, 3 tr, 112 26 Stockholm

Ombud: Gunnar Kyhlberg

Aros Patent AB, Box 1544, 751 45 Uppsala

Motpart

DISAB Vacuum Technology AB, 556421-2941, efter att genom fusion ha upptagit LW IMR AB, 556710-2495

Box 170, 241 23 Eslöv

Ombud: Michael Andersson

Zacco Sweden AB, Box 5581, 114 85 Stockholm

SAKEN

Upphävande av patent på schakt för uppsamlingsanläggning samt sammanhängande enhet för schakt med löstagbart monterad enhet innefattande bl.a. ett ventilorgan

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och registreringsverkets (PRV) beslut den 28 mars 2012 angående patent nr 0801317-9, se bilaga 1

DOMSLUT

Med upphävande av det överklagade beslutet häver Patentbesvärsrätten patentet.

EV

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	Org.nr
Box 24160	Karlavägen 108	08-450 39 00	08-783 76 37	202100-3971
104 51 Stockholm				

REDOGÖRELSE FÖR SAKEN OCH FRAMSTÄLLDA YRKANDEN M.M.

Sedan Logiwaste AB, som senare ändrat namn till LW IMR AB och genom fusion upptagits i DISAB Vacuum Technology AB, beviljats patent på ”Schakt för uppsamlingsanläggning samt sammanhängande enhet för schakt med löstagbart monterad enhet innefattande bl.a. ett ventilorgan” har Envac AB invänt mot patentet och anfört att uppfinningen saknar nyhet och/eller uppfinningshöjd i förhållande till känd teknik. Envac AB hänvisade till den teknik som framgår av dokumenten SE 521271 C2 (D1), SE 461211 B (D2) och WO 9711013 A1 (D3). PRV fann att uppfinningen enligt patentets respektive självständiga krav 1 och 13 är ny och har uppfinningshöjd i förhållande till den anförda tekniken och avslog genom det överklagade beslutet invändningen.

Uppfinningen

Av patentets beskrivning framgår bl.a. följande om uppfinningens tekniska område, bakgrundsteknik och syften.

Uppfinningen avser ett schakt för en uppsamlingsanläggning, innefattande ett schaktrör, som uppvisar en ändyta, ett ventilorgan, som i ett stängt läge är anpassat att anligga mot ändytan, ett kraftorgan, som via en länkmekanism är inrättat att styra ventilorganet till ett stängt och öppet läge, och ett hus inrättat att upptaga kraftorganet. Uppfinningen avser också en sammanhängande enhet för ett sådant schakt.

Schakt används vid uppsamlingsanläggningar för produkter, såsom avfall, återvinningsartiklar, smutstvätt m.m. Schaktet ansluts till en transportledning, som företrädesvis är nergrävd och löper under marken. Transportledningen för medelst ett luftflöde de produkter som nedförs genom schaktet till en uppsamlingsstation, som ingår i uppsamlingsanläggningen.

Det är förut känt att ansluta schakt till transportledningar i uppsamlingsanläggningar som arbetar med undertryck. Schaktet förses med en ventil, som öppnas medelst en hydraulisk eller pneumatisk cylinder när en produkt har förts in i schaktet. Produkten passerar därmed ventilen

och inkommer i transportledningen, som medelst ett av undertrycket bildat luftflöde suger produkten vidare till en eller flera behållare i en uppsamlingsstation. Om produkten eller produkterna utgörs av avfall töms eller hämtas behållaren för vidaretransport av avfallet med fordon till en avfallshanteringsanläggning, såsom en soptipp. På grund av slitage kräver emellertid ventilen och cylindern service och måste ibland repareras. Eftersom schaktet är anslutet till transportledningen, som är nedgrävd under marken hamnar även schaktet helt eller delvis under marken. Därmed blir det svårt att med enkla medel utföra service och reparation av ventilen och cylindern.

Syftet med uppfinningen är att förenkla underhåll av ventil och kraftorgan i ett schakt för uppsamlingsanläggningar. Ytterligare syften är att förenkla underhåll av en mellan ventil och kraftorgan anordnad länkmekanism i ett schakt för uppsamlingsanläggningar, att åstadkomma ett avskilt hus för ett kraftorgan i ett schakt för uppsamlingsanläggningar och att åstadkomma en enkel installation av ett schakt i en uppsamlingsanläggning utan behov av ett omgivande utrymme, såsom en bunker.

Yrkanden

Envac AB har i Patentbesvärsträtten vidhållit att patentet ska upphävas.

DISAB Vacuum Technology (DISAB) har bestritt ändring. Lydelsen av de självständiga patentkraven 1 och 13 framgår av bilaga 1.

Grunder

Envac har till grund för sin talan anfört att uppfinningen saknar nyhet och/eller uppfinningshöjd.

DISAB har till grund för sin talan anfört att uppfinningen är ny och har uppfinningshöjd.

Utveckling av talan

Envac har till utveckling av sin talan anfört i huvudsak följande.

Den tekniska definitionen av det i de självständiga patentkraven 1 respektive 13 angivna särdraget "huset" är helt avgörande. Enligt patentet har "huset 14" ett enda syfte, att upptaga en däri löstagbart monterad enhet bildad av ventilorganet 12, kraftorganet 6 och länkmekanismen 8. Patentets beskrivning ger ingen annan funktion för huset än att medge fastsättning av den nämnda enheten däri.

För bedömningen av nyhet och uppfinningshöjd hänvisas till väl etablerad praxis vid EPO, särskilt Guidelines for Examination in the European Patent Office (edition 2012), Part F, chapter IV, 4. - Clarity and interpretation of claims. Under punkt 4.1 anges att "The clarity of the claims is of the utmost importance in view of their function in defining the matter for which protection is sought. Therefore the meaning of the terms of a claim should, as far as possible, be clear for a person skilled in the art from the wording of the claim alone". Under punkt 4.2 anges vidare att "Each claim should be read giving the words the meaning and scope which they normally have in the relevant art, unless in particular cases the description gives the words a special meaning, by explicit definition or otherwise. Moreover, if such a special meaning applies, the examiner should, so far as possible, require the claim to be amended whereby the meaning is clear from the wording of the claim alone."

I patentets krav 1 och 13 specificeras endast att ett hus 14 är anordnat, utan att det närmare preciseras hur detta hus skall vara utfört för att uppfylla några av uppfinningens syften. Specifikt innehåller dessa patentkrav inga bestämmelser som ger stöd för den skillnadsbedömning som gjorts i det överklagade beslutet, såsom att huset är "avskilt"; att "enheten enkelt kan lyftas ut ur schaktets hus för service eller reparation"; och att "enheten 16 lyfts ur huset 14 genom öppningen 31". Inga bestämmelser i dessa patentkrav särskiljer huset från det som anges i D1, särskilt sid. 9, rad 21-23, nämligen att ventilen, manöverorganet såväl som länksystemet är mottagna i utrymmet som är avgränsat av de motsvarande partierna av den nedre schaktdelen och förgreningen. Vidare är enligt D1 ventil, manöverorgan såväl som länksystem uppburna i det avgränsade utrymmet i syfte att "medge enkelt avlägsnande av ventilen och dess manöverorgan såsom en enhet". Det av schaktdel och

förgrening avgränsade utrymmet fyller därmed även exakt samma funktion som huset enligt patentet.

I Case Law of the Boards of Appeal of the European Patent Office (sixth edition 2010), I.C.3 Novelty, anges under punkt 3.2.1 att i mål nr 79/96 fastslogs att "an expression in a claim should be given its broadest technically sensible meaning"; och under punkt 3.2.2 att i mål nr 686/96 fastslogs att "when deciding on the novelty of the subject-matter of a claim, the broadest technically meaningful interpretation of a claim should be taken into account".

Mot bakgrund av denna etablerade praxis är det klarlagt att patentkrav 1 respektive 13 inte uppvisar nyhet då den breda tolkningen av bestämmelserna "hus inrättat att upptaga kraftorganet" respektive "ventilorganet (12), kraftorganet (6) och länkmekanismen (8) utgör en sammanhängande enhet (16), som är löstagbart monterad i huset (14)" på intet sätt kan anses skilja sig från det som anges i D1.

I det överklagade beslutet anges också att "huset 14 enligt patentet är mer att betrakta som ett särskilt omslutet utrymme än de öppna utrymmen som de anförda dokumenten D1-D3 uppvisar". Även om man skulle bortse från att dessa bestämmelser inte återfinns i kraven 1 respektive 13 så är det dock oväsentligt, i tekniskt avseende liksom för den ovan angivna funktionen, om huset är förbundet med schaktets mantelyta - såsom enligt patentets sid. 4, rad 9 - eller om huset är en integrerad del av schaktvägg och omgivande förgrening - såsom enligt det anförda dokumentet D1.

Som slutsats i det överklagade beslutet anges vidare att "Det finns inte i någon av D1-D3 en antydning till att anordna ett hus i den betydelsen patentet avser." Mot bakgrund av ovanstående förtydliganden är det dock klarlagt att D1 anger anordnandet av ett motsvarande "hus" med exakt samma funktion och för exakt samma syfte. Det vidhålls därför att patentets självständiga patentkrav 1 och 13 direkt motsvarar det utförande som visas och beskrivs i D1 och därför varken uppvisar nyhet eller uppfinningshöjd.

Det överklagade beslutet antyder att patentkrav 1 och 13 skulle uppvisa såväl nyhet som uppfinningshöjd genom ett däri odefinierat utförande som skulle medge upplyftning av enheten enligt patentet genom en av en lucka täckt öppning. Mot rimligheten av denna bedömning vill Envac återigen anföra att samtliga bestämmningar i patentets krav 1 och 13 har direkt motsvarighet i det anförda dokumentet D1. Även om patentets självständiga patentkrav skulle omformuleras så att de innehöll särdrag avseende den nämnda upplyftningen skulle en sådan modifiering inte medföra någon uppfinningshöjd.

Det hänvisas i sammanhanget åter till det i D1 (sid. 11 och t.ex. Fig. 3) beskrivna utförandet med en av ett borttagbart lock täckt åtkomstöppning, anordnad vertikalt ovanför ventilmanöverorganet för att möjliggöra utförande av underhåll och reparationsarbete från en plats ovanför den nedre schaktdelen och förgreningen. Denna öppning är placerad lätt åtkomlig, i marknivå vid gränssnittet mellan övre och nedre schaktdel, och för att göra ventilmanöverorganet enkelt åtkomligt. I sammanhang där man har behov av att från marknivå och utan avlägsnande av schaktdelar kunna demontera hela den sammanhängande ventilmanöverenheten enligt D1, vore det en enkel åtgärd att öka storleken på åtkomstöppningen så att hela den sammanhängande ventilenheten kan tas ut därigenom. Att på motsvarande sätt öka storleken på en befintlig åtkomstöppning är en för fackmannen självklar modifiering som inte kräver någon uppfinnarverksamhet.

DISAB har till utveckling av sin talan anfört i huvudsak följande.

Ett hus enligt Svenska akademins ordbok (SAOB) definieras som hölje eller fodral för apparat, redskap, maskin(del). Som exempel nämns fjäderhus, hjulhus, kompasshus, låshus, riktningshus, turbinhus och ventilhus. Det torde ur ovan framgå att t.ex. en verktygslåda avsedd att innehålla en borrar-maskin, en hammare, tänger, mejslar, spikar etc. inte kan betraktas så som ett hus. Visserligen kan verktygslådan fungera som ett hölje för diverse anordningar, men den är inte avsedd att vara hölje eller fodral för en viss apparat eller ett visst redskap, såsom t.ex. ett ventilhus.

I enlighet med Norstedts svenska ordbok är ett hus ett slutet utrymme som utgör del av konstruktion. Verktygslådan ovan utgör heller inte en del av konstruktionen. Således är det klart att en verktygslåda även enligt Norstedts definition inte utgör ett hus.

I den inledande delen av patentets krav 1 anges följande: "ett hus (14) inrättat att upptaga kraftorganet (6)". Ur ordböckerna och diskussionen ovan torde det klart och tydligt framgå att ett hus, som är inrättat att upptaga kraftorganet, utgör ett hölje eller ett fodral för just kraftorganet. Huset utgör inte ett hölje för ett flertal anordningar, såsom t.ex. ett schaktrör. Det torde även framgå att huset utgör en del av kraftorgankonstruktionen. Det framgår också av beskrivningen i patentet att ett av syftena med huset är att skydda kraftorganet från miljön i schaktet och i transportledningen (sidan 4 nedersta stycket).

Eftersom förgreningen 6 i D1 inrymmer både ventilen 7, manöverorganet 9, länkmekanismen 10 samt den nedre schaktdelen 4 torde det tydligt framgå att förgreningen 6 i D1 inte kan anses utgöra ett hus till manöverorganet 9 bara för att manöverorganet 9 är placerat i förgreningen 6. Förgreningen 6 utgör inte heller en del av konstruktionen av manöverorganet 9.

Med hänvisning till definitionen i SAOB och i Norstedts stora svenska ordbok är definitionen av "huset" klar och tydlig. Det är även tydligt att förgreningen 6 i D1 inte kan intolkas i begreppet "hus" i patentkrav 1. Därmed uppvisar patentets krav 1 nyhet gentemot D1.

I den kännetecknande delen av patentkrav 1 anges "att ventilorganet (12), kraftorganet (6), och länkmekanismen (8) utgör en sammanhängande enhet (16) som är löstagbart monterad i huset (14)".

Effekten av att låta ventilorganet, kraftorganet, och länkmekanismen utgöra en sammanhängande enhet är att delarna kan lösgöras på ett enkelt sätt.

Effekten av att låta den sammanhängande enheten vara löstagbart monterad i huset är att på ett enkelt sätt kunna utföra underhåll på ventilorganet, kraftorganet, eller länkmekanismen utan att först behöva

lyfta upp hela den nedre schaktdelen. Detta görs genom att lösgöra och lyfta upp den sammanhängande enheten för hand. Huset bidrar till lägesfixering och stabilitet, inte minst då den sammanhängande enheten ska föras på plats igen efter att den reparerats eller bytts ut. Huset bidrar alltså till att underlätta upptagandet, nedtagandet och fastsättandet av den sammanhängande enheten.

Det objektiva problemet som uppfinningen löser är att på ett enkelt sätt kunna utföra underhåll på ventilorganet, kraftorganet eller länkmekanismen utan att först behöva lyfta upp hela den nedre schaktdelen. Uppfinningen löser detta genom att anordna ett hus som upptar kraftorganet samt genom att låta ventilorganet, kraftorganet och länkmekanismen utgöra en sammanhängande enhet som är löstagbart monterad i huset.

Ur D1, sidan 16 raderna 13-18, framgår att "Det faller inom uppfinningens omfattning att anbringa ventilmanöverorganet 9, transmissionen 10 och ventilen 7 separat, direkt vid den nedre schaktdelen". Detta visar att syftet med anordningen i D1 inte varit att på ett enkelt sätt kunna lösgöra ventilmanöverorganet 9, transmissionen 10 och ventilen 7. I stället måste först hela den nedre schaktdelen demonteras och därefter kan ventilmanöverorganet 9, transmissionen 10 och ventilen 7 lösgöras.

Envac hävdar genom D1, sidan 9 raderna 13-15, att ventil, manöverorgan såväl som länksystem är uppburna i det avgränsade utrymmet i syfte att medge enkelt avlägsnande av ventilen och dess manöverorgan såsom en enhet. Dock, från D1 sidan 9 raderna 15 -16 framgår att "Inom uppfinningens omfattning skulle emellertid monteringsaggregatet 11 likaledes kunna fastsvetsas vid den nedre schaktdelen 4". Det torde härmed vara tydligt att avsikten med systemet i D1 inte varit att på ett enkelt sätt kunna lyfta upp endast ventilen, manöverorganet och länksystemet. Systemet i D1 förutsätter att hela schaktröret först lyfts upp till marknivå tillsammans med ventilen, manöverorganet och länksystemet. Först därefter kan ventilen och dess manöverorgan avlägsnas såsom en enhet.

Det finns inget i D1 som skulle vägleda en fackman att förse inkastschaktet 1 med ett hus för manöverorganet i syfte att på ett enkelt sätt kunna utföra underhåll på ventilorganet, kraftorganet eller länkmekanismen utan att först behöva lyfta upp hela den nedre schaktdelen. Inte heller finns något i D1 som skulle leda fackmannen till att låta ventilorganet, kraftorganet och länkmekanismen utgöra en sammanhängande enhet som är löstagbart monterad i huset i syfte att på ett enkelt sätt kunna utföra underhåll på ventilorganet, kraftorganet eller länkmekanismen utan att först behöva lyfta upp hela den nedre schaktdelen. Uppfinningen enligt patentet har därför uppfinningshöjd gentemot D1.

Dokumentet D2 och D3 beskriver visserligen ett hus 111, 311 inrättat att upptaga ventilmanöverorganet. Dock utgör inte luckan, ventilmanöverorganet och länkmekanismen en sammanhängande enhet som är löstagbart monterad i huset (D2 sidan 7 sista stycket och sidan 8 första stycket). Det finns inget i D2 eller D3 som skulle vägleda en fackman att låta luckan, ventilmanöverorganet och länkmekanismen utgöra en sammanhängande enhet som är löstagbart monterad i huset i syfte att på ett enkelt sätt kunna utföra underhåll på luckan, ventilmanöverorganet och länkmekanismen utan att först behöva lyfta upp hela den nedre schaktdelen. Uppfinningen enligt patentet är därför ny och har uppfinningshöjd i förhållande till både D2 och D3.

Inget av dokumenten D1, D2 eller D3 ger någon vägledning till en fackman att på ett enkelt sätt kunna utföra underhåll på ventilorganet, kraftorganet eller länkmekanismen genom att låta ventilorganet, kraftorganet och länkmekanismen utgöra en sammanhängande enhet som är löstagbart monterad i ett hus, som upptar kraftorganet i syfte att på ett enkelt sätt kunna utföra underhåll på luckan, ventilmanöverorganet och länkmekanismen utan att först behöva lyfta upp hela den nedre schaktdelen. Ingen kombination av dokumenten ger heller någon vägledning om detta. Således uppvisar uppfinningen enligt patentet uppfinningshöjd även vid en kombination av de tre dokumenten D1-D3.

DOMSKÄL

Uppfinningen enligt patentets självständiga krav 13 avser en sammanhängande enhet för schakt med hus enligt patentkrav 1 och får med hänsyn till fast praxis anses avse en sammanhängande enhet som är lämplig för den angivna användningen. Patentkrav 13 anger vidare att den sammanhängande enheten är kännetecknad av att den innefattar ett ventilorgan, ett kraftorgan och en länkmekanism samt att ”enheten är löstagbart monterad i huset”. Huset är dock inte en del av den sammanhängande enheten och bestämningen att ”enheten är löstagbart monterad i huset” innebär i detta fall endast att den sammanhängande enheten ska vara utformad på något sätt som gör att den är löstagbart monterbar i ett hus som ingår i schaktet enligt patentkrav 1. Hur huset är utformat framgår varken av patentkrav 13 eller patentkrav 1.

Patentkrav 13 får med hänsyn till ovanstående och dess anslutning till patentkrav 1 anses avse en sammanhängande enhet som innefattar ett ventilorgan, som i ett stängt läge är anpassat att anligga mot ett schaktrörs ändyta, en länkmekanism och ett kraftorgan, vilket via länkmekanismen är inrättat att styra ventilorganet till ett stängt och öppet läge, och som är utformad på något sätt som gör att den, inklusive dess kraftorgan, kan monteras löstagbart i ett inte närmare definierat hus hos ett schakt.

I D1 beskrivs ett inkastschakt för anslutning till en sugtransportledning i ett avfallstransportsystem. Inkastschaktet innefattar en övre och en nedre schaktdel varvid den nedre schaktdelen är mottagen och omgiven av en förgrening som sträcker sig ut från sugtransportledningen. Ett monteringsaggregat är enligt en utföringsform löstagbart anordnat, med hjälp av skruvar eller bultar, vid den nedre schaktdelen för uppbärande av ett ventilmanöverorgan, vilket motsvarar kraftorganet enligt uppfinningen, en transmission/överföring och en ventil. Ventilen är placerad vid schaktdelens nedre ände för att med hjälp av ventilmanöverorganet och transmissionen öppna eller stänga en förbindelse mellan den nedre schaktdelen och sugtransportledningen. Monteringsaggregatet tillsammans med de därpå uppburna och samverkande organen kan enligt denna utföringsform avlägsnas som en enhet från den nedre schaktdelen.

Enheten bedöms ha sådan utformning att den kan monteras löstagbart i ett inte närmare definierat hus hos ett schakt.

Monteringsaggregatet tillsammans med de därpå uppburna organen bildar därmed en sammanhängande enhet som stämmer överens med vad som anges i patentkrav 13.

Mot bakgrund av vad som nu sagts är uppfinningen enligt det självständiga patentkravet 13 inte ny i förhållande till den genom D1 kända tekniken.

Vid denna bedömning ska det överklagade beslutet och därmed patentet upphävas.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga 2 (Formulär A)

I avgörandet har deltagit patenträttsråden Jeanette Bäckvall, ordförande, Anders Brinkman, referent, och Heléne Eliasson. Enhälligt.